

ЦЭНТРАЛІЗАВАНАЯ СІСТЕМА ДЗЯРЖАЎНЫХ ПУБЛІЧНЫХ БІБЛІЯТЭК Г. МІНСКА

АДДЗЕЛ ІНФАРМАЦЫЙНА-БІБЛІЯГРАФІЧНАЙ РАБОТЫ

Да 120-годдзя з дня нараджэння Пятруся Броўкі

бібліяграфічны спіс

Мінск 2025

Прадмова

Пятрусь (Пётр Усцінавіч) Броўка нарадзіўся 25.06.1905 г. у вёсцы Пуцілкавічы Ушацкага раёна Віцебскай вобласці ў сялянскай сям’і.

Працоўны шлях пачаў у 1918 г. з перапісчыка ў Вяліка-Долецкім валасным камісарыяце. Быў справаводам валвыканкома, рахункаводам у саўгасе, старшынёй сельсавета, загадчыкам аддзела ў Полацкім акруговым камітэце камсамола. У 1927—1928 гг. — адказны сакратар акруговай газеты «Чырвоная Полаччына». У 1931 г. скончыў літаратурна-лінгвістычнае аддзяленне педагагічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, у 1940 г. прызначаны галоўным рэдактарам часопіса «Полымя». На пачатку Вялікай Айчыннай вайны добраахвотна пайшоў у Савецкую Армію. Быў інструктарам-літаратарам франтавой газеты «За Савецкую Беларусь», супрацоўнічаў у партызанскім друку. З 1943 г. — адказны сакратар праўлення Саюза пісьменнікаў БССР, а з 1945 г. — зноў галоўны рэдактар часопіса «Полымя». У 1948 г. абраны старшынёй праўлення Саюза пісьменнікаў БССР. У 1959 г. як дэлегат ад БССР уздэльнічаў у рабоце XIV сесіі Генеральнай Асамблеі ААН. У 1967—1980 гг. галоўны рэдактар Беларускай Савецкай Энцыклапедыі. Выбіраўся дэпутатам Вярхоўнага Савета СССР і БССР, сакратаром праўлення СП СССР. Акадэмік АН БССР. Член СП СССР з 1934 г.

Герой Сацыялістычнай Працы (1972). Узнагароджаны чатырма ордэнамі Леніна, ордэнамі Кастрычніцкай Рэвалюцыі, Чырвонай Зоркі, Дружбы народаў, «Знак Пашаны» і многімі медалямі.

Народны паэт БССР (1962), заслужаны дзеяч навукі Беларускай ССР (1975). Ганаровы грамадзянін г. Мінска (1980).

Памёр 24.03.1980 г.

Друкавацца пачаў у 1926 г. у газеце «Чырвоная Полаччына». Аўтар кніжак паэзіі «Гады як шторм» (1930), «Прамова фактамі» (1930), «Цэхавыя будні» (1931), «Паэзія» (1932), «Так пачыналася маладосць» (1934), «Прыход героя» (1935), «Вясна радзімы» (1937), «Кацярына» (1938, паэма), «Вершы і паэмы» (1940), «Шляхамі баравымі» (1940), «Насустрач сонцу» (1943, Масква), «У роднай хаце» (1946), «Вершы і паэмы» (1946), «Сонечнымі днямі» (1950), «Цвёрдымі крокамі» (1954), «Пахне чабор» (1959), «Далёка ад дому» (1960), «Па сакрэту» (1961, сатыра і гумар), «А дні ідуць...» (1961), «Высокія хвалі» (1962), «Вершы і паэмы» (1966), «Заўсёды з Леніным» (1967, паэма), «Між чырвоных рабін» (1969), «Калі ласка» (1972), «Ты — мая пчолка» (1972), «Лясы наддзвінскія» (1973, паэма), «І ўдзень і ўночы» (1974), «Што сэрца праспявала» (1979), «Маладосць і сталасць» (1980), «Савецкі чалавек» (1982), «Мая Радзіма» (1985).

Для дзяцей выдаў кніжкі паэзіі «Маладым сябрам» (1961), «Наш музей» (1962, паэма), аповесць «Донька-Даніэль» (1982).

Выдаў аповесць «Каландры» (1931, экранізавана ў 1934), нарысы «Ураджай» (з П. Глебкам, 1933), «Месяц у Чэхаславакіі» (1952), раман «Калі зліваюцца рэкі» (1957), зборнік аповяданняў «Разам з камісарам» (1974). Напісаў лібрэта опер «Міхась Падгорны» (1940, пастаўлена ў 1939), «Алеся» («Дзяўчына з Палесся», з Я. Рамановічам, пастаўлена ў 1944, урыўкі апублікаваны ў 1947).

Выступаў і як перакладчык на беларускую мову твораў Т. Шаўчэнкі, У. Маякоўскага, П. Тычыны, М. Бажана, А. Твардоўскага, М. Ісакоўскага, А. Пракоф’ева, У. Бранеўскага, Дж. Байрана і іншых паэтаў.

Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР (1947) за цыкл вершаў і паэму «Хлеб», Дзяржаўнай прэміі СССР (1951) за зборнік вершаў «Дорога жыцця», Літаратурнай прэміі імя Якуба Коласа (1959) за раман «Калі зліваюцца рэкі», «Ленінскай прэміі» (1962) за кнігу вершаў «А дні ідуць...», Дзяржаўнай прэміі БССР (1976) за ўдзел у стварэнні Беларускай Савецкай Энцыклапедыі.

[Змест](#)
[Творы П. Броўкі](#)
[Творы П. Броўкі ў зборніках](#)
[Жыццёвы і творчы шлях пісьменніка](#)

Творы П. Броўкі

Броўка, П. Выбраныя творы : [вершы і паэмы] / Пятрусь Броўка, Пятро Глебка ; [укладанне, пасляслоўе, каментары Ю. А. Масарэнка ; навуковы рэдактар Я. А. Гарадніцкі]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2023. — 662, [1] с.

Броўка, П. Жывучая галінка : вершы : [для сярэдняга і старэйшага школьнага ўзросту] / Пятрусь Броўка ; [складанне: А. С. Масла ; мастак: К. С. Баранава]. — Мінск : Беларуская Энцыклапедыя, 2020. — 30, [1] с.

Броўка, П. Запаветнае : [для старэйшага школьнага ўзросту] / Пятрусь Броўка ; [укладанне В. Шніпа ; мастак В. Жоўтак]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2020. — 109, [1] с.

[змест](#)

Творы П. Броўкі ў зборніках

Адзін народ, адзіная Радзіма : паэзія, проза, публіцыстыка / [укладальнік В. Шніп]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2021. — 278, [1] с.
Вершы П. Броўкі “Жорны” на с. 108—109, “Палессе” на с. 109—111.

Беларуская восень : вершы, казкі, апавяданні : [зборнік / укладальнік В. Шніп ; ілюстрацыі Л. Зубец, В. Сенчанкі]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2019. — 157, [1] с.
Верш П. Броўкі “Надыход восені” на с. 9.

Беларуская песня : творы беларускіх і замежных пісьменнікаў пра Беларусь / [укладанне Віктара Шніпа ; мастакі: Леанід Шчамялёў і інш.]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2023. — 261, [1] с.
Вершы П. Броўкі “Жорны”, “Палессе” і інш. на с. 36—50.

Беларусь — мая Радзіма : вершы, апавяданні, нарысы : [творы беларускіх паэтаў і празаікаў / укладальнік А. Бадак]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2023. — 662, [1] с.
Верш П. Броўкі “Дарагая Беларусь” на с. 4.

Вясёлка : вершы, апавяданні, казкі, п'есы, гульні : [для малодшага школьнага ўзросту / укладальнікі: Э. Сапожнікава, А. Радзیکевіч ; прадмова У. Ліпскага]. — Мінск : Адукацыя і выхаванне, 2023. — 375 с.
Урывак з верша П. Броўкі “Дзед і ўнук” на с. 163.

Зямля мая : вершы : [для малодшага школьнага ўзросту / укладальнік В. Шніп ; ілюстрацыі В. Барай]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2022. — 22, [1] с.
Верш П. Броўкі “Дарагая Беларусь” на с. 4.

Каляндар школьніка : тэматычны зборнік прозы, паэзіі, драматургіі, эсэ / [укладанне А. Бадака ; мастак К. Пігуль]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2023. — 270 с.
Верш П. Броўкі “Надыход восені” на с. 13—14.

Мы — беларусы : выбраныя вершы беларускіх паэтаў пра беларусаў / [укладанне В. Шніпа]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2022. — 126, [1] с.
Вершы П. Броўкі “Жорны”, “Стаім з табою мы ў жыцці перад вякамі сінімі” і інш. на с. 23—26.

Мы помнім... : паэзія, проза, публіцыстыка / [укладанне Віктара Шніпа]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2024. — 253, [1] с.
Паэма П. Броўкі “Паэма пра Смалячкова” на с. 223—240.

Незабытае рэха вайны : выбраныя вершы беларускіх паэтаў пра Вялікую Айчынную вайну / [укладанне В. Шніпа ; мастакі: Г. Скрыпнічэнка і інш.]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2023. — 125, [1] с.
Верш П. Броўкі “Крэпасць над Бугам” на с. 24.

Пад небам высокім Радзімы : паэзія / укладанне В. А. Шніпа. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2023. — 133, [1] с.
Верш “Ляўкі” на с. 19—20, верш “На станцыі Орша” на с. 21.

Пачытаем пасля школы : вершы і апавяданні беларускіх пісьменнікаў : [для малодшага школьнага ўзросту / укладальнік Наталля Шчарбакова ; мастак Святлана Стахоўская]. — Мінск : Звязда, 2023. — 29, [2] с.
Верш П. Броўкі “Песня хлебу” на с. 15—17.

Паэзія перыяду Вялікай Айчыннай вайны / [укладанне, прадмова і каментары А. І. Бельскага] ; навуковы рэдактар Я. А. Гарадніцкі. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2020. — 829, [1] с. — (Залатая калекцыя беларускай літаратуры / Інстытут літаратуразнаўства ім. Я. Купалы Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі ; рэдкал.: І. В. Саверчанка [і інш.] ; т. 19).
Вершы, паэмы П. Броўкі “Маці”, “Будзем сеяць, беларусы!” і інш. на с. 194—234.

Радзіму ў сэрцы я нясу : вершы і апавяданні : [для сярэдняга і старэйшага школьнага ўзросту / укладальнік Алесь Бадак]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2024. — 204, [3] с.
Верш П. Броўкі “Чорны хлеб” на с. 94—95.

Родныя словы : [вершы і паэмы : для старэйшага школьнага ўзросту / складальнік С. І. Моўчан]. — Мінск : Беларусь, 2023. — 245, [1] с.
Вершы, паэмы П. Броўкі “Ой, не шапчы, мая бярозка...”, “Майскім раннем я вас пакідаў” і інш. на с. 4—62.

[змест](#)

Жыццёвы і творчы шлях пісьменніка

Броўка, Пятрусь // Беларуская Савецкая Энцыклапедыя : [у 12 т.] / рэдкал.: П. У. Броўка (галоўны рэдактар) [і інш.]. — Мінск, 1970. — Т. 2. — С. 404—405.

Броўка, Пятрусь // Беларускія пісьменнікі : біябібліяграфічны слоўнік : у 6 т. / [рэдкал.: І. Э. Багдановіч і інш.]. — Мінск, 1992. — Т. 1. — С. 305—350.

Броўка, Пятрусь // Беларускія пісьменнікі (1917—1990) : даведнік / [складальнік А. К. Гардзіцкі ; навуковы рэдактар А. Л. Верабей]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 1994. — С. 63—65.

Броўка, Пятрусь // Беларуская энцыклапедыя : у 18 т. / рэдкал.: Г. П. Пашкоў (галоўны рэдактар) [і інш.]. — Мінск, 1996. — Т. 3. — С. 262—263.

Броўка, Пятрусь // Культура Беларусі : энцыклапедыя: [у 6 т.] / рэдкал.: Т. У. Бялова (галоўны рэдактар) [і інш.]. — Мінск, 2011. — Т. 2. — С. 44—45.

Броўка, Пятрусь // Энцыклапедыя літаратуры і мастацтва Беларусі : у 5 т. / рэдкал.: І. П. Шамякін (галоўны рэдактар) [і інш.]. — Мінск, 1984. — Т. 1. — С. 471—472.

Бровка, Петрусь // Регионы Беларуси : энциклопедия : в 7 т. / [редкол.: Т. В. Белова (главный редактор) и др.]. — Минск, 2010. — Т. 2: в 2 кн., кн. 1. — С. 109.

Бровка, Петрусь // Республика Беларусь : энциклопедия: [в 6 т.] / редкол.: Г. П. Пашков (главный редактор [и др.]. — Минск : Беларуская Энцыклапедыя, 2006. — Т. 2. — С. 535—536.

Хаміцэвіч, Т. Класік паэтычнага алімпі / Тамара Хаміцэвіч // Настаўніцкая газета. — 2025. — 7 лют. — С. 24.

Гальпяровіч, Н. Я. Адным штрыхом : зацемкі пра сустрэчы з творцамі / Навум Гальпяровіч // Палымя. — 2024. — № 10. — С. 108—128.

Успаміны пра П. Броўку на с. 112—113.

Берлеж, М. Шэсць лістоў Міхаіла Ісакоўскага да Петруся Броўкі / Мікола Берлеж // Палымя. — 2022. — № 6. — С. 126—131.

Бадылёвіч, К. Гісторыя ў рарытэтных экспанатах Літаратурнага музея Петруся Броўкі / Карына Бадылёвіч // Роднае слова. — 2021. — № 7. — С. 21—22.

Жыбуль, В. В. "Табе, мой Мінск, хвалу пяю..." : Мінскія рэаліі ў паэзіі Петруся Броўкі / Віктар Жыбуль // Роднае слова. — 2020. — № 5. — С. 10—13.

[змест](#)